

কৃষক বাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ গ্ৰাহকভুক্ত হবলৈ অথবা নবীকৰণ কৰিবলৈ বছেৰেকীয়া বৰঙণি ১০.০০ (দহ) টকা মনি অৰ্ডাৰযোগে তলৰ ঠিকনাত পঠাই যেন।

সম্পাদক

'ঘৰে-পথাৰে'

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
□ ধানখেতিত গুঁৰিপোক নিয়ন্ত্ৰণ ..	২
□ শীতকালীন শাক-পাচলিৰ	২
□ আমাৰ একাষাৰ	৩
□ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
□ উদ্যান শস্য	৪

□ ৪২ তম বছৰ □ সংখ্যা ১৬ □ ১৬ আগষ্ট - ২০২১ □ ১ - ১৫ ভাদ, ১৯৪৩ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা

GHARE - PATHARE

PMG - 19 of 2005 - 06

পি এম কিষাণ সন্মান নিধিৰ নৱম কিস্তিৰ ধন মুকলি

যোৱা ৯ আগষ্ট তাৰিখে প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদীয়ে ভাৰ্চুৱেল ব্যৱস্থাবে প্ৰধানমন্ত্ৰী কিষাণ সন্মান নিধিৰ নৱমটো কিস্তি কৃষকসকলৰ বাবে মুকলি কৰি দিয়ে। প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে এই আঁচনিৰ অধীনত ৯.৭৫ কোটিতকৈও অধিক কৃষকৰ বেংক একাউন্টলৈ প্ৰায় ১৯.৫০০ কোটি টকা হস্তান্তৰ কৰে। প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে হস্তান্তৰ কৰা এই নৱম কিস্তিৰ ধনৰাশিকে ধৰি এই পৰ্যন্ত চৰকাৰে প্ৰধানমন্ত্ৰী কিষাণ সন্মান নিধি আঁচনিৰ অধীনত মুঠ প্ৰায় ১.৫৭ লাখ কোটি টকা কৃষকৰ বেংক

একাউন্টলৈ হস্তান্তৰ কৰিছে। প্ৰধানমন্ত্ৰী মোদীয়ে ধন হস্তান্তৰ কৰাৰ পাছত

হিতাধিকাৰীসকলৰ সৈতে মত বিনিময়

কৰে। উল্লেখযোগ্য যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে প্ৰধানমন্ত্ৰী কিষাণ সন্মান নিধি আঁচনিৰ অধীনত বছৰি তিনিটা কিস্তিত ছহেজাৰ টকা কৃষকসকলক প্ৰদান কৰি আহিছে। ইপিনে, প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদীয়ে আঁচনিৰ ধন মুকলি কৰি দিয়াৰ পাছত কেন্দ্ৰীয় কৃষিমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ সিং টোমৰে প্ৰধানমন্ত্ৰীক প্ৰশংসা কৰিছে। ভাৰতৰ সকলো প্ৰকাৰৰ উন্নয়নৰ বাবে প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে ধাৰাবাহিকভাৱে সকলো ধৰণৰ কাম কৰি অহা বুলি টোমৰে মন্তব্য কৰিছে।

চিমেণ চাপৰিত গাহৰিৰ প্ৰজনন কেন্দ্ৰৰ আধাৰশিলা স্থাপন

যোৱা ৯ আগষ্ট তাৰিখে ধেমাজি জিলাৰ চিমেণ চাপৰিত উন্নত জাতৰ গাহৰিৰ প্ৰজনন কেন্দ্ৰৰ আধাৰশিলা স্থাপন কৰে মিচিং স্বায়ত্ত্বশাসিত পৰিষদ (এম এ চি)ৰ মুখ্য কাৰ্যবাহী সদস্য পৰমানন্দ চায়েঙীয়াই। এম এ চিৰ ২০২০-২১ বিত্তীয় বৰ্ষৰ ৩২,৯৫,০০০ টকাৰ পুঁজিৰে আৰু ধেমাজি কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ অধীনত ৰূপায়িত হ'বলগীয়া অভিল্যাবী আঁচনিখনৰ ফিতা কাটি আধাৰশিলা স্থাপন কৰি দিয়া ভাষণত মুখ্য কাৰ্যবাহীগৰাকীয়ে কয় যে এটা সময়ত গাহৰি মাংস উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত আমি স্বনির্ভৰশীল হৈ আছিলোঁ। কিন্তু শেহতীয়াভাৱে বহিঃৰাজ্য হাৰিয়ানা, পঞ্জাব, উত্তৰ প্ৰদেশ আদি অঞ্চলৰ পৰা ট্ৰাকে ট্ৰাকে গাহৰি আমাৰ ৰাজ্যলৈ আমদানি হ'বলৈ ধৰিছে। পূৰ্বে একমাত্ৰ গাহৰি মাংস উৎপাদনতে আমাৰ নিজস্বতা আছিল বুলি উল্লেখ কৰি গাহৰিৰ সৰ্বাধিক চাহিদা থকা অসম আৰু উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চললৈ ইয়াৰ চাহিদা পূৰাবলৈ আন ৰাজ্যৰ গাহৰি পালকসকল আগবাঢ়ি আহিছে বুলি কৈ ইয়াৰ একমাত্ৰ

কাৰণ হিচাবে আমাৰ গাহৰি পালকসকলে পৰম্পৰাগতভাৱে গাহৰি পালন কৰি অহাৰ ফলত উৎপাদন চাহিদা অনুসৰি পূৰাব পৰা নাই বুলি কয়। যাৰ ফলত আমাৰ স্থানীয় ব্যৱসায়টো বাহিৰলৈ ওলাই যোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে বুলি তেওঁ গুৰুত্বপূৰ্ণ মন্তব্য দাঙি ধৰি এই ক্ষেত্ৰত উন্নত জাতৰ গাহৰি পোৱালিৰ নাটনিও অন্যতম প্ৰধান কাৰণ বুলি উল্লেখ কৰে। ধেমাজি কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ প্ৰচেষ্টাত চিমেণ চাপৰিত এম এ চিৰ পুঁজিৰে নিৰ্মাণ কৰিবলৈ লোৱা উন্নত জাতৰ গাহৰি প্ৰজনন কেন্দ্ৰটোৱে জিলাখনৰ গাহৰি পালকসকলক উপকৃত কৰিব আৰু ব্যৱসায়ভিত্তিক বহু লাভান হ'ব পাৰিব বুলি ভাষণত কয়। অনুষ্ঠানত ধেমাজি কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ মুৰব্বী ড° গুঞ্জন গগৈয়ে কয় - যোৱা দিনবোৰত আফ্ৰিকান ছেৰাইন যুৰু প্ৰভাৱত হোৱা গাহৰিৰ নাটনিৰ জোৰা মাৰিবলৈ উন্নত আৰু বিজ্ঞানসন্মত পদ্ধতিৰে গাহৰিৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ লক্ষ্য স্থিৰ কৰাৰ লগতে গাহৰি পালকসকলে প্ৰশিক্ষণ ল'বলৈ গুৱাহাটীৰ ৰাণী অথবা খানাপাৰাৰ পশু

চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়লৈ যাব লগা অসুবিধা আঁতৰাবলৈ এই আঁচনি গ্ৰহণ কৰা হৈছে বুলি উল্লেখ কৰি ভৱিষ্যতে কৃষিৰ সৈতে জড়িত আনুষংগিক ক্ষেত্ৰসমূহ সামৰি ইয়াক সাংস্কৃতিক ঐতিহ্য হিচাবে নিৰ্মাণৰ প্ৰচেষ্টা হাতত লোৱা হ'ব বুলি কয়। এম এ চিৰ বিশেষ কৰ্তব্যৰত বিষয়া ডাঃ অনিল পেগুৱে আঁত ধৰা অনুষ্ঠানত এম এ চিৰ সমাজ কল্যাণ বিভাগৰ কাৰ্যবাহী সদস্য ভৱানী দুৱৰা, পশুপালন বিভাগৰ কাৰ্যবাহী সদস্য জহান দলে, ভৈয়াম জনজাতি আৰু পিছৰা শ্ৰেণীৰ কল্যাণ, সামাজিক বনানীকৰণ বিভাগৰ কাৰ্যবাহী সদস্য মলেন্দ্ৰ নাৰ্জাৰী, টি এম পি কেৰ সভাপতি ৰাজকুমাৰ মৰাং, শিক্ষা সম্পাদক ৰিদ্দীপজেক দলে, চিমেণ চাপৰি মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ শচীন দলে, সন্মিলিত গণশক্তিৰ কেন্দ্ৰীয় সদস্য পদ্মনাথ চাৰহ, কুশল বৰগোহাঁই, ধেমাজি কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ বিজ্ঞানী অসীম শইকীয়া, ভূপেন কুমাৰ দাফলাৰী, নীলাক্ষি ভূঞা, বিনীতা কোঁৱৰ, সন্মিলিত গণশক্তিৰ চিমেণ চাপৰি পঞ্চায়ত সমিতিৰ সভাপতি ৰাজেন বৰুৱা, সম্পাদক কৃষ্ণ গগৈ, উপদেষ্টা সপোন শইকীয়া, নাৰী শক্তিৰ কৰ্মী ৰূপালী বৰুৱা, চম্পা হাতীমুৰীয়া, লাৱণ্য গগৈ প্ৰমুখ্যে বহুসংখ্যক ব্যক্তি উপস্থিত থাকে।

'আমাৰ গাওঁ আমাৰ গৌৰৱ' শীৰ্ষক সজাগতা সভা সম্পন্ন

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দ্ৰন ডেকাৰ তৎপৰতাত ৰাজ্যখনৰ গ্ৰামাঞ্চলৰ সৰ্বাংগীণ উন্নতিৰ অৰ্থে নতুনকৈ প্ৰবৰ্তন কৰা 'আমাৰ গাওঁ আমাৰ গৌৰৱ' শীৰ্ষক জনহিতকাৰী আঁচনিৰ অধীনত তিনিচুকীয়াস্থিত টেঞ্জা গৰেংগা কেন্দ্ৰৰ বিজ্ঞানীসকলে যোৱা ৪ আৰু ৬ আগষ্ট তাৰিখে কেন্দ্ৰটোৰ নিকটবৰ্তী তিনিচুকীয়া ৰাজহ চক্ৰৰ চাৰিখন গাওঁ ক্ৰমে - তৰাজন, মতাপুং, বৰগাওঁ আৰু যজ্ঞখোৱা গাঁৱৰ কৃষকসকলক দুটা ভাগত বিভক্ত কৰি তেওঁলোকৰ মাজত একোখনকৈ সজাগতা সভা অনুষ্ঠিত কৰে। দুয়োখন সভাতে প্ৰায় ৮০ জনতকৈও অধিক কৃষকে অংশ গ্ৰহণ কৰে। উক্ত সভাত বিজ্ঞানীসকলে অঞ্চলটোত থকা বিভিন্ন কৃষিজাত

সম্পদসমূহৰ বৃদ্ধি লয় আৰু বিশেষভাৱে অধিক পৰিমাণে উৎপাদিত টেঙাশস্যৰ উৎপাদন ব্যৱস্থাত তেওঁলোকৰ বিভিন্ন সমস্যাসমূহ সমাধানৰ বাবে উপযুক্ত দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়ায়। সভাত কৃষকসকলক অসম চৰকাৰৰ বিভিন্ন জনকল্যাণমূলক আঁচনিৰসমূহৰ বিষয়ে অৱগত কৰোৱা হয় আৰু গৰেংগা কেন্দ্ৰটোৰ তৰফৰ পৰা অনাগত ভৱিষ্যতেও কৃষকসকলক সকলো ধৰণৰ প্ৰশিক্ষণ আগবঢ়োৱাৰ আশ্বাস দিয়ে। দুয়োখন সভাতে কৃষকসকলৰ দ্বাৰা উৎপাদিত ঋতুকালীন সামগ্ৰীসমূহ সংৰক্ষণ কৰা নাইবা মূল্য সংযোজন কৰি অধিক লাভান হ'ব পৰা বিষয়টোৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰি তেওঁলোকক সহযোগিতা কৰাৰ আশ্বাস দিয়ে।

সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উদ্‌যাপন

যোৱা ৮ আগষ্ট তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ ৪৮ সংখ্যক প্ৰতিষ্ঠা দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয়। ক'ভিড মহামাৰীৰ পৰিস্থিতি সাপেক্ষে মিশ্ৰিত মাধ্যমত (অনলাইন আৰু অফলাইন) আয়োজন কৰা অনুষ্ঠানটোত মহাবিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞান গুৰু ড° ৰূপলেখা বৰাই বিভাগীয় মুৰব্বী অধ্যাপিকাসকলৰ লগতে সীমিত সংখ্যক লোকৰ উপস্থিতিত মহাবিদ্যালয়ৰ পতাকা উত্তোলন কৰে। অনলাইন মাধ্যমত খাদ্য আৰু পৰিপুষ্টি বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা ড° প্ৰণতি দাসে এটি শ্লোকৰে সকলোকে সন্তোষ জনায়। মহাবিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞান গুৰু ৰূপলেখা বৰাই আদৰ্শী ভাষণত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক শলাগ লোৱাৰ লগতে

আত্মবিশ্বাস আৰু নিষ্ঠাৰে আগবাঢ়ি যাবলৈ উদগনি জনায়। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দ্ৰন ডেকাই মহাবিদ্যালয়ৰ সুদীৰ্ঘ কাৰ্যকালৰ কৰ্মৰাজিৰ সম্পৰ্কত বক্তব্য আগবঢ়ায়। উপাচার্যগৰাকীয়ে কাৰিকৰী শিক্ষাৰে শিক্ষিত হৈ সৰ্বাংগীণ বিকাশৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আত্মনির্ভৰশীল হোৱাৰ প্ৰস্তুতি চলাবলৈ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আহ্বান জনায়। অনুষ্ঠানত অনলাইন মাধ্যমত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পঞ্জীয়ক তথা বিষয়ববীয়াসকল উপস্থিত থকাৰ লগতে মহাবিদ্যালয়খনৰ অধ্যাপিকা, ছাত্ৰ-ছাত্ৰীকে প্ৰমুখ্য কৰি মুঠ ১৯৮ গৰাকী সদস্যই প্ৰতিষ্ঠা দিৱসৰ এই অনুষ্ঠানটোত অংশগ্ৰহণ কৰে। শেষত খাদ্য আৰু পৰিপুষ্টি বিজ্ঞান বিভাগৰ মুৰব্বী অধ্যাপিকা ড° প্ৰণতি দাসে সকলোলৈকে শলাগৰ শব্দই আগবঢ়ায়।

বৰপেটা কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ উদ্যোগত বৃক্ষ ৰোপণ

যোৱা ১৭ জুলাই তাৰিখে বৰপেটা জিলাৰ জনীয়া সত্ৰত বৰপেটা কৃষি

বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ উদ্যোগত ভাৰতীয় কৃষি অনুসন্ধান (৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

ধানখেতিত শূঁৰ পোক নিয়ন্ত্ৰণ : কৃষকৰ কৰণীয় কৰ্মপন্থা

এইবেলি অসমৰ প্ৰায় প্ৰতিখন জিলাতে শালিধানৰ পথাৰত শূঁৰপোকৰ পলুৱে ধানখেতিৰ বিস্তৰ ক্ষতি সাধন কৰিছে। ডিব্ৰুগড় জিলাত ২০১৬ চনত শালিধানৰ বতৰত প্ৰায় ৭০১৬ হেক্টৰ ধাননি এই পোকটিৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হয়। একাধিক প্ৰজাতিৰ কীট-পতংগই এক নিৰ্দিষ্ট অনুকূল পৰিবেশত উচ্চ হাৰত বংশ বৃদ্ধি কৰিব পাৰে। ফলত ইহঁতে জাকৰুৱা ৰূপ লয় আৰু জাক পাতি খেতি অনিষ্ট কৰে। বহু শস্যভোজী এই পোকবোৰে ধানগছৰ উপৰি বাঁহগছ, বন্ধাকবি, এৰাগছ, কপাহ, মৰাপাট, মাকৈ, কুঁহিয়াৰ, মিঠাআলু, ধঁপাত, ঘেঁহু আদি শস্যৰ লগতে বিভিন্ন অপতৃণ, বিশেষকৈ ঘাঁহজাতীয় বনবোৰ খাব পাৰে। ধানৰ বৰ্দ্ধনশীল অৱস্থাত ইহঁতে ধান গছবোৰ এফালৰ পৰা গৰুৱে খোৱাৰ দৰে খাই আৰু উৎপাদনশীল অৱস্থাত ধানৰ থোকবোৰ (সীহবোৰ) কুঁচি পেলায়। ফলত কৃষকৰ পৰম ক্ষতি হয়।

পথাৰত সচৰাচৰ কম সংখ্যাত থকা এই পোকবোৰ খৰাংসদৃশ বতৰৰ পিছতে অধিক বৰষুণ পালেই জাকৰুৱা ৰূপ

লয়। জাক পাতি খাই বাবেই এই পোককভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত 'সৈনিক কীট' বুলিও জনা যায়।

ফিলিপাইনস্থিত আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা অনুষ্ঠানৰ তথ্য অনুসৰি এই জাকৰুৱা সৈনিক কীটৰ বংশ বৃদ্ধি তথা বিস্তাৰৰ অনুকূল পৰিবেশবোৰ হ'ল -

- ১) ধানখেতি নথকা সময়তো ধানৰ পথাৰৰ ওচৰে-পাজৰে ঘাঁহজাতীয় অপতৃণ বা বন-বাতৰ উপস্থিতি।
- ২) খৰাংসদৃশ পৰিবেশৰ পিছতে অধিক মাত্ৰাত বৰষুণ হোৱা।
- ৩) ওচৰা-ওচৰিকৈ থকা শুকান আৰু জলসিক্ত পথাৰ। মনকৰিবলগীয়া যে এনে শুকান আৰু জলসিক্ত দুয়োবিধ পথাৰতে ই বংশ বৃদ্ধি প্ৰক্ৰিয়া বাধাহীনভাৱে চলাই যাব পাৰে। শুকান পথাৰত গছৰ গুৰি অংশত বা মাটিত আৰু পানী ভৰি থকা পথাৰত গা-গছৰ ওপৰৰ অংশত অথবা ধাননিৰ দাঁতত থকা ঘাঁহনিত লেটা বান্ধে।
- ৪) একেখন পথাৰতে বিভিন্ন বয়সৰ ধানখেতিৰ উপস্থিতি।

অসমৰ কৃষি পৰিবেশত উক্ত

অনুকূল পৰিবেশকেইটাৰ ২নং পৰিবেশটোৰ বাদে বাকী তিনিটা পৰিবেশ সদা বৰ্তমান বুলিয়েই ক'ব পাৰি। জলবায়ু পৰিবৰ্তনৰ প্ৰেক্ষাপটত ২নং কাৰকটো ঘনাই হোৱা দেখা গৈছে আৰু জাকৰুৱা পলুৰ সঘন প্ৰাদুৰ্ভাৱ দেখা গৈছে।

উক্ত কাৰকবোৰৰ উপৰি কিছুমান

স্থানীয় কাৰকেও পোকটোক জাকৰুৱা ৰূপ লোৱাত সহায় কৰিছে।

১) কৃষক বাইজৰ সঠিক, সময়োচিত নিৰীক্ষণৰ অভাৱ। সেয়ে তেওঁলোকে পোকবিধৰ প্ৰাৰম্ভিক আক্ৰমণ দেখা নাপায়, পালেও গৰুৱে খোৱা বুলি উলাই কৰে। পোকবিধে জাকৰুৱা ৰূপ লোৱাৰ পিছতহে বেছিভাগ কৃষকে প্ৰত্যক্ষ কৰে।

২) অসমতুল হাৰত সাৰ প্ৰয়োগ, বিশেষকৈ ইউৰীয়াৰ অধিক প্ৰয়োগ।

৩) পৰম্পৰাগতভাৱে চলি অহা কিছুমান সৰু-সৰু কৃষিকৰ্মকৰ্মবাদ দিয়া। উদাহৰণস্বৰূপে ধাননিৰ মাজৰ আলিবোৰ বোকাৰে লেপ (প্ৰলেপ) দিয়া, ফাগুণ-চ'ত মাহত পথাৰত দ'কৈ হুলবোৱা, চৰাই-চিৰিকট পৰিহাৰে জেং পুতি দিয়া আদি কাম সৰহ সংখ্যক কৃষকে

বাদ দিয়া আমাৰ পৰিলক্ষিত হৈছে।

৪) সামূহিক প্ৰচেষ্টাত গোটেই গাঁওখনৰ মানুহে কৰিবলগীয়া কামবোৰ (যেনে-দলনি ধ্বংস, বন-বাত নিৰাণ আদি) নকৰাকৈ পৰি থাকে। উল্লেখ্য যে পথাৰৰ এমূৰে থকা ধানখেতি নকৰা ঠাই, ঘাঁহ থকা জলাশয়, দলনি আদিৰ পৰাই আলোচ্য পোকটোৱে বংশ বিস্তাৰৰ আৰম্ভণি কৰে।

৫) শালিধানৰ বতৰত হোৱা আগতীয়া বানপানী - এনে বানপানীয়ে সাঁতুৰিব নজনা শূঁৰপোকৰ পলুবোৰ উৰুৱাই নি নন অঞ্চলত খোপনি পোতাত সহায় কৰে।

জাকৰুৱা ৰূপ লোৱা এই পোকবোৰৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত কীটনাশক প্ৰয়োগৰ গতান্তৰে নাই যদিও সৰু-সৰু কিছুমান কৃষিকৰ্মই এই কীট দমনত সহায় কৰে। এই ক্ষেত্ৰত কৃষকসকলসজাগ হোৱা উচিত আৰু অনাগত দিনবোৰত কৃষি ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োগ কৰা উচিত।

মনত ৰখা উচিত যে কোনো এটা নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাবে এই পোকবিধৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাব নোৱাৰি। সেয়ে নিয়ন্ত্ৰণৰ ব্যৱস্থাসমূহ সঠিক ৰূপত, সময়োচিতভাৱে সমন্বিত ৰূপত প্ৰয়োগ কৰা উচিত। এনে ব্যৱস্থাৰ বাবে পোকবিধৰ কণী, পলু, লেটা বা পখিলাৰ অৱস্থিতি তথা পথাৰৰ চাৰিওফালে থকা বন-বাতবোৰ সুক্ষ্মভাৱে নিৰীক্ষণ কৰি থকাতে অতীৰ প্ৰয়োজন। কিয়নো জাকৰুৱা ৰূপ লৈ গোটেই

খেতিডালৈ বিয়পি পৰাৰ আগতে খেতিডালত কোনোবা এক নিৰ্দিষ্ট ঠাইত ইহঁতৰ আক্ৰমণৰ আৰম্ভণি হয়। আৰম্ভণিতে এই ঠাইডোখৰ চিনাক্ত কৰি বাসায়নিক কীটনাশক দৰৰ প্ৰয়োগ কৰি থলীতে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি। এনে নিয়ন্ত্ৰণী কম খৰচী আৰু অধিক ফলপ্ৰসু হয় আৰু কৃষি পৰিবেশটিত দৰবৰ দ্বাৰা হোৱা প্ৰদূষণৰ মাত্ৰাও কম হয়। এপ্ৰিল মাহৰ পৰাই এই পোকবিধৰ উমান পাব পাৰি। পথাৰত তথা চাৰিওফালে থকা বন-বাতবোৰ (বিশেষকৈ উলুন আৰু দুৰ্বি বন) নিৰীক্ষণ কৰিব লাগে। পোকবিধ দিনৰ ভাগত ঘাঁহনিত লুকুই থাকে যদিও সিহঁতে খোৱা বন-বাতবোৰৰ দ্বাৰা সিহঁতৰ উপস্থিতি চিনাক্ত কৰিব পাৰি। পোকবিধে বন-বাতবোৰৰ পাতবোৰ এনেদৰে খাই পেলাই যে কেৱল মধ্য সিৰাহে বয়গৈ। তদুপৰি পথাৰত ৬-৯ ইঞ্চিমান দ'কৈ মাটি খান্দি এই পোকবিধৰ লেটাবোৰ প্ৰত্যক্ষ কৰিব পাৰি। মনকৰিবলগীয়া যে লেটাবোৰ মাটিৰে বাহ বান্ধি মাটিৰ তলত সোমাই থাকে। লেটাবোৰ আকৃতি এৰী (পলুৰ) লেটাৰ দৰেই, কিন্তু আকাৰত সৰু। তদুপৰি পূৰ্ণাঙ্গ পখিলাবোৰক পোহৰ ফান্দৰ সহায়ত নিৰীক্ষণ কৰিব পাৰি। স্বাভাৱিকতে বংশ বৃদ্ধিৰ লগে লগে পোহৰ ফান্দত ধৰা দিয়া পখিলাৰ সংখ্যা বাঢ়ি যায়। আলোচ্য পোকবিধৰ সমন্বিত নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

শীতকালীন শাক-পাচলিৰ খেতি

বন্ধাকবি : শীতকালীন পাচলিৰ ভিতৰত বন্ধাকবি এবিধ উল্লেখযোগ্য পাচলি আৰু ই খাদ্যপ্ৰাণ ক, খ আৰু গ ৰ উৎকৃষ্ট উৎস। ইয়াত বিভিন্ন খনিজ লৱণো পোৱা যায়। সাধাৰণতে ইয়াৰ কুঁমলীয়া পাত অংশহে পাচলি হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

জলবায়ু আৰু মাটি : যিহেতু বন্ধাকবি জাৰকালি হোৱা পাচলি সেইবাবে ইয়াক ঠাণ্ডা জলবায়ুৰ আৱশ্যক। উষ্ণ জলবায়ুত ইয়াৰ সোৱাদ বহু পৰিমাণে কমি যায়। বন্ধাকবিৰ বাবে ওখ, ৰ'দঘাই আৰু বালিচ'হীয়া মাটিৰ আৱশ্যক হয়। বেছি অম্লযুক্ত মাটিত ইয়াৰ খেতি ভাল নহয়। ইয়াৰ বাবে উপযুক্ত অম্লতাৰ মান ৫.৫ ৰ পৰা ৬.৫ হ'ব লাগে। মাটিৰ অম্লতাৰ মান চূণ প্ৰয়োগ কৰিও কমাব পাৰি।

জাত নিৰ্বাচন : অসমৰ জলবায়ুৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি জাতসমূহ দুটা ভাগত ভাগ কৰা হৈছে -
আগতীয়া জাত : গল্ডেন একৰ, প্ৰাইড অৱ ইণ্ডিয়া, পুচা মুক্তা, চেণ্ডেম্বৰ আদি। এই আগতীয়া সাঁচবিলাক ৬০-৭০ দিনৰ ভিতৰত চপাব পৰা হৈ উঠে।

শেহতীয়া জাত : পুচা ড্ৰামহেড, ইক্লিপচ ড্ৰামহেড। এই সাঁচবোৰ সম্পূৰ্ণৰূপে পৈণত হ'বলৈ ৮০ ৰ পৰা ১০০ দিনৰ প্ৰয়োজন হয়।

আজি কালি বিভিন্ন কোম্পানীয়ে উচ্চগুণ বিশিষ্ট আৰু অধিক উৎপাদনক্ষম সংকৰ জাত উদ্ভাৱন কৰি উলিয়াইছে। এই সংকৰ জাত ব্যৱহাৰ কৰি কৃষকসকল উপকৃত হোৱা দেখা গৈছে। কেইটামান উল্লেখযোগ্য সংকৰ জাত হ'ল গ্ৰীণ এক্সপ্ৰেছ, শ্ৰীগণেশ গোল আৰু গ্ৰীণ বয় আদি।

বীজৰ পৰিমাণ : আগতীয়া জাতৰ বাবে বিঘাই প্ৰতি ১০০ গ্ৰাম আৰু শেহতীয়া জাতৰ বাবে ৬০ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন হয়।

বীজ সিঁচাৰ সময় : আগতীয়া জাতৰ বাবে বীজ সিঁচাৰ সময় ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা অক্টোবৰ মাহ আৰু শেহতীয়া জাতৰ বাবে নবেম্বৰৰ পৰা ডিচেম্বৰ মাহ।

বোৱা পদ্ধতি আৰু ব্যৱধান : পুলিবোৰ পুলিবাৰীত প্ৰস্তুত কৰি লৈ এমহীয়া, স্বাস্থ্যৱান আৰু নিৰোগী পুলি মূল পথাৰত ৰ'ব লাগে। আৱশ্যক অনুযায়ী ছাঁ আৰু পানী যোগান ধৰিব লাগে।

বন্ধাকবিৰ বাবে নিৰ্বাচন কৰা মাটি ডোখৰত যথেষ্ট পৰিমাণে পচনসাৰ বা গোবৰ প্ৰয়োগ কৰি মৈয়াই সমান কৰি ল'ব লাগে। আগতীয়া সাঁচৰ বাবে দুটা শাৰীৰ মাজত ৬০ ছেঃমিঃ আৰু দুটা পুলিৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ দূৰত্ব ৰাখিব

লাগে। সেইদৰে শেহতীয়া সাঁচৰ বাবে দুটা শাৰী আৰু দুটা পুলিৰ মাজৰ দূৰত্ব ক্ৰমে ৬০ ছেঃমিঃ আৰু ৬০ ছেঃমিঃ হ'ব লাগে।

সাৰ যোগান : বন্ধাকবিৰ বাবে আৱশ্যকীয় সাৰৰ পৰিমাণ হ'ল প্ৰতি বিঘাত এক টন গোবৰ বা পচন সাৰ, ইউৰীয়া ৩০ কিঃগ্ৰাঃ, একক চুপাৰ ফচফেট ৫০ কিঃগ্ৰাঃ আৰু মিউৰেট অৱ পটাছ ১৩ কিঃগ্ৰাঃ। ইয়াৰ লগতে বিঘাই প্ৰতি এক কিঃগ্ৰাঃ বৰাক্স সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। শেষৰ বাৰ মাটি চহাৰৰ সময়ত গোবৰ বা পচন সাৰৰ লগতে সম্পূৰ্ণভাগ একক চুপাৰ ফচফেট, মিউৰেট অৱ পটাছ, বৰাক্স আৰু আধাভাগ ইউৰীয়া প্ৰয়োগ কৰি ভালদৰে মিহলাই দিব লাগে। বাকী থকা আধাভাগ ইউৰীয়া পুলি বোৱাৰ এমাহ পিছত পুলিৰ গুৰিত প্ৰয়োগ কৰি মাটি চপাই দিব লাগে।

মধ্যকালীন পৰিচৰ্যা : পুলি বোৱাৰ পিছতে পাতলীয়াকৈ পানী দিয়া আৰম্ভ কৰি পুলিবোৰে মাটিত খোপনিলোৱা লৈকে ভালদৰে নিয়মিত পানী যোগান ধৰিব লাগে। ভালদৰে পানী নাপালে কবিবোৰ পিছলৈ ফাটি যোৱা দেখা যায়। কবি বোৱাৰ ২০ দিনৰ পিছত এবাৰ আৰু ৪০ দিনৰ পিছত এবাৰ বন-বাত নিৰাই ভালদৰে কবিডাৰ চাফা কৰি দিব লাগে।

ওলকবি : বন্ধাকবিৰ নিচিনাকৈ ওলকবিও এবিধ অতি সুস্বাদু শীতকালীন পাচলি। পূৰপুষ্টিৰ ফালৰ পৰাও ই উত্তম।

জলবায়ু আৰু মাটি : ওলকবিৰ বৃদ্ধিৰ বাবে ঠাণ্ডা জলবায়ুৰ আৱশ্যক। বালিচ'হীয়া বা পলসুৱা তথা সহজে পানী ওলাই যোৱা ৰ'দঘাই মাটি ইয়াৰ বাবে উপযোগী। মাটিৰ অম্লতা ৫.৫-৬.৫ হোৱা উচিত।

সাঁচ : ওলকবিৰ উন্নত সাঁচবোৰ হ'ল হোৱাইট ডিয়েনা আৰু পাৰ্পল ডিয়েনা।

বীজৰ পৰিমাণ : এক বিঘা মাটিৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা বীজৰ পৰিমাণ হ'ল ১৬৬ গ্ৰাম।

সিঁচাৰ সময় : চেপ্তেম্বৰ মাহৰ প্ৰথম সপ্তাহৰ পৰা নবেম্বৰ মাহৰ শেষৰ সপ্তাহলৈ গুটি সিঁচিব পাৰি।

বোৱা পদ্ধতি আৰু ব্যৱধান : পুলি বিলাক পুলিবাৰীত গজাই লৈ এমহীয়া হ'লে নিৰোগী, স্বাস্থ্যৱান পুলিবিলাক মূল পথাৰত ৰ'ব লাগে। ইয়াৰ দুটা শাৰীৰ মাজত দূৰত্ব ৩০ ছেঃমিঃ আৰু প্ৰতিটো শাৰীত দুটা পুলিৰ মাজত দূৰত্ব ২৫ ছেঃমিঃ ৰাখিব লাগে।

সাৰ প্ৰয়োগ : ওলকবিৰ বাবে অনুমোদিত সাৰৰ পৰিমাণ হ'ল প্ৰতিবিঘাত এক টন গোবৰ বা পচন সাৰ, ২৩ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ৫০ কিঃগ্ৰাঃ একক চুপাৰ ফচফেট, ১৩ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ আৰু ১ কিঃগ্ৰাঃ বৰাক্স।

অনুমোদিত সাৰৰ আধাভাগ

ইউৰীয়া, সমুদায় একক চুপাৰ ফচফেট আৰু মিউৰেট অৱ পটাছৰ লগতে ১ কিঃগ্ৰাঃ বৰাক্স সাৰ শেষৰ বাৰ মাটি প্ৰস্তুত কৰোতে প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। বৈ যোৱা আধাভাগ ইউৰীয়া এমাহৰ পিছত পুলিৰ গুৰিত প্ৰয়োগ কৰি মাটি চপাই দিব লাগে।

মধ্যকালীন পৰিচৰ্যা : ওলকবিত নিয়মিত পানী যোগান ধৰিব লাগে আৰু অলাগতিয়াল বন-বাতবোৰ সময়মতে নিৰাই থাকিব লাগে। কবি ফটা ৰোধ কৰিবলৈ ব'ৰণ সাৰৰ লগতে সমভাৱে পানীৰ যোগান ধৰিব লাগে।

ব্ৰ'কলী : ব্ৰ'কলী এবিধ ফুলকবিৰ দৰে পাচলি যদিও ইয়াৰ খোৱা অংশৰ বং গাঢ় সেউজীয়া। ই এবিধ পুষ্টিৰ পাচলি আৰু শাৰীৰ প্ৰয়োজনীয় সকলো ধৰণৰ খনিজ পদাৰ্থ আৰু খাদ্যপ্ৰাণ ক, খ, গ আদি ইয়াত পোৱা যায়। কবিটো কাটি অনাৰ পাছতো বৈ যোৱা অংশটোৰ পাতৰ গুৰিয়েদি সৰু সৰু কলি ওলাই আহে বাবে ইয়াক স্প্ৰাউটিং ব্ৰ'কলী বুলি জনা যায়।

জলবায়ু আৰু মাটি : ব্ৰ'কলীক ঠাণ্ডা জলবায়ুৰ আৱশ্যক হয়। বেছি উষ্ণতাত ইয়াৰ হেড বা কবিটো ভালদৰে গঠন নহয়। ব্ৰ'কলীৰ বাবে ৰ'দ পৰা, সাৰুৱা পলসুৱা মাটিৰ প্ৰয়োজন।

সাঁচ : শস্যকালৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি ব্ৰ'কলীক তিনি ভাগত ভাগ কৰা হৈছে।

(ক) **আগতীয়া সাঁচ :** মূল পথাৰত পুলি

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

আমাৰ একাষাৰ

বিশ্ব স্তনপান সপ্তাহ : ২০২১

স্তনপানৰ বিষয়ে সজাগতা সৃষ্টিৰ উদ্দেশ্যে ইয়াৰ প্ৰচাৰ আৰু সুৰক্ষাৰ লক্ষ্য আগত ৰাখি প্ৰতি বছৰে আগষ্ট মাহৰ প্ৰথম সপ্তাহ (১ আগষ্টৰ পৰা ৭ আগষ্টলৈ) 'বিশ্ব স্তনপান সপ্তাহ' হিচাবে উদ্‌যাপন কৰা হয়। ১৯৯২ চনৰ পৰা প্ৰতি বছৰে বিশ্ব স্বাস্থ্য সন্থা, ইউনিচিফ আৰু ডব্লিউ এ বি এৰ উমৈহতীয়া প্ৰচেষ্টাত নিৰ্দিষ্ট একোটা উদ্দেশ্য আগত ৰাখি বিশ্ব স্তনপান সপ্তাহ পালন কৰি অহা হৈছে। বৰ্তমানলৈকে সামৰি লোৱা বিষয়সমূহ হৈছে - দুগ্ধদায়ী মাতৃৰ স্বাস্থ্য, খাদ্যৰ যতন, পৰিষ্কাৰ পৰিচ্ছন্নতা, মাতৃ দন্ধৰ সুৰক্ষা, কৰ্মক্ষেত্ৰত মাতৃসকলৰ দুগ্ধপান কৰোৱাৰ অধিকাৰ আদি। ২০২১ বৰ্ষৰ বিশ্ব স্তনপান সপ্তাহৰ মূল বিষয় হৈছে - 'স্তনপান সুৰক্ষিত কৰক, স্তনপান সুনিশ্চিত কৰাটো সকলোৰে দায়িত্ব।' শিশুটিক স্তনপান কৰোৱাটো হৈছে শিশুটিৰ সুৰক্ষিত ভৱিষ্যতৰ বাবে মাতৃগৰাকীয়ে দিয়া প্ৰথমটো উপহাৰ। শিশু এটিয়ে জন্মৰ পাছত মাতৃগৰাকীৰ কোলাতে আটাইতকৈ সুৰক্ষিত অনুভৱ কৰে আৰু স্তনপানে শিশু আৰু মাতৃগৰাকীৰ মাজৰ বান্ধোন অধিক কটকটীয়া কৰি তোলে।

মাতৃদুগ্ধৰ উপকাৰিতা : শিশুৰ বাবে :

- ◆ শিশুটিৰ সৰ্বাংগীণ বৃদ্ধি আৰু বিকাশত সহায় কৰে।
- ◆ মাতৃদুগ্ধ, শিশুটিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সকলো পুষ্টিদ্রব্য যেনে - শৰ্কৰা, প্ৰ'টিন, চৰ্বী, ভিটামিন আৰু মিনাৰেলৰ উৎকৃষ্ট উৎস।
- ◆ মাতৃদুগ্ধই শিশুৰ স্মৃতিশক্তি বৃদ্ধি কৰে। কিয়নো ইয়াত মগজুৰ বৃদ্ধিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় এমাইন' এচিড - ডিএইচ এ আদি যথেষ্ট পৰিমাণে মজুত থাকে।
- ◆ মাতৃদুগ্ধত থকা উপকাৰী ইমোন'গ্লবুলিন এচিডে ৰোগৰ সংক্ৰমণ আৰু ক্ষয়কাৰী বিকাৰৰ পৰা সুৰক্ষা প্ৰদান কৰে।
- ◆ মাতৃদুগ্ধত থকা বিভিন্ন এনজাইম যেনে- লাইপেজ, বাইল চল্ট, লাইপ'প্ৰ'টিন লাইপেজ আদিয়ে শিশুটিৰ হজম শক্তি বৃদ্ধি কৰে আৰু অপকাৰী বীজাণুৰ পৰা সুৰক্ষা প্ৰদান কৰে।
- ◆ শিশুৰ ডায়েৰিয়া বা নিউমোনিয়াৰ দৰে শৈশৱৰ ৰোগসমূহৰ ফলত হোৱা মৃত্যুৰ হাৰ হ্ৰাস কৰে।
- ◆ শিশুটিক ৰোগৰ পৰা দ্ৰুত আৰোগ্য হোৱাত সহায় কৰে।
- ◆ শৈশৱৰ পুষ্টিহীনতাৰ বাবে ভৱিষ্যতে হ'ব পৰা ৰোগৰ সম্ভাৱনা হ্ৰাস কৰে।

মাতৃগৰাকীৰ বাবে :

- ◆ মাতৃসকলৰ স্বাস্থ্য আৰু সুস্থতাত স্তনপানৰ অৰিহণা অপৰিসীম। স্তনপানে দুটা সন্তানৰ মাজৰ ব্যৱধান সুনিশ্চিত কৰে, ডিম্বাশয় আৰু স্তনৰ কৰ্কট ৰোগৰ আশংকা হ্ৰাস কৰে।
- ◆ স্তনপানৰ সময়ত নিঃসৰিত হৰম'নে শিশু আৰু মাতৃগৰাকীৰ মাজৰ মানসিক বান্ধোন কটকটীয়া কৰে।
- ◆ মাতৃগৰাকীৰ গৰ্ভধাৰণৰ সময়ত বৃদ্ধি পোৱা অতিৰিক্ত ওজন হ্ৰাস কৰাত সহায় কৰে।
- ◆ মধুমেহ ৰোগত ভোগা মাতৃসকলৰ ইন্সুলিনৰ প্ৰয়োজনীয়তা হ্ৰাস কৰে।
- ◆ মাতৃগৰাকীয়ে যিকোনো সময়ত, যিকোনো পৰিবেশত স্তনপান কৰোৱাৰ পাৰে, ই সহজলভ্য, সুলভ আৰু বীজাণুমুক্ত। মাতৃদুগ্ধই মাতৃগৰাকীৰ সময় আৰু খৰচ ৰাখি কৰে।
- ◆ পৰিবেশৰ বাবে :
- ◆ মাতৃদুগ্ধ হৈছে প্ৰাকৃতিক উপাদান। ই মাতৃগৰাকীৰ প্ৰতিটো গৰ্ভধাৰণৰ সময়তে পুনৰ্নিঃসৰিত হয়।
- ◆ মাতৃদুগ্ধৰ বাবে পৰিবেশ বিনষ্টকাৰী সংৰক্ষণ সামগ্ৰীৰ প্ৰয়োজন নহয়।
- ◆ মাতৃগৰাকীৰ গৰ্ভধাৰণৰ সক্ষমতা হ্ৰাস কৰি জনসংখ্যা নিয়ন্ত্ৰণত সহায় কৰে।

কলপ্তিম :

কলপ্তিম হৈছে শিশুটিৰ জন্মৰ থিক পাছতে মাতৃৰ স্তনৰ পৰা নিঃসৰিত প্ৰথম দুগ্ধ। ই ডাঠ, হালধীয়া আৰু আঠাযুক্ত। কলপ্তিমক পনীয়া সোণ বা চুপাৰ ফুড বুলিও জনা যায়। জন্মৰ দুইৰ পৰা তিনিদিনলৈ কলপ্তিম নিঃসৰিত হয়। ই শৰ্কৰা, প্ৰ'টিন, চৰ্বী আৰু উপকাৰী এণ্টিবায়োটিকৰ ভৰপূৰ। কলপ্তিম সহজে হজম হয়, সেয়েহে অপ্ৰয়োজনীয় বিলিৰুইন শিশুৰ শৰীৰৰ পৰা ওলাই যোৱাত সহায় কৰি শিশুটিক জন্মৰ পৰা ৰক্ষা কৰে। শিশুটিক বীজাণুৰ সংক্ৰমণৰ পৰা বৰ্তাই ৰাখি ৰোগ প্ৰতিৰোধী ক্ষমতা বৃদ্ধি কৰে।

শিশু এটিৰ স্তনপানৰ ক্ষেত্ৰত সুনিশ্চিত কৰিবলগীয়া বিষয়সমূহ :

- ◆ জন্মৰ প্ৰথম ঘণ্টাৰ ভিতৰত স্তনপান আৰম্ভ কৰা।
- ◆ ছমাহলৈকে স্তনপানৰ বাহিৰে অন্য জুলীয়া খাদ্য যেনে - পানী, মৌ, গৰুৰ গাখীৰ, গ্লুক'জ আদি পান কৰাৰ নালাগে।
- ◆ ছমাহৰ পৰা দুবছৰ বা তাৰ পিছলৈকে স্তনপানৰ

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৫ ভাদৰ পৰা ১৫ আহিন, ১৯৪৩ শক

পথাৰ শস্য

কমদিনীয়া শেহতীয়া শালিধান :

মনোহৰ শালি, বিৰাজ, শ'লপোনা, এন্ড্ৰোশালি আদি ধানৰ বয়সীয়া কঠীয়া আহিনলৈকে ৰুব পাৰি যদিও বৰ্তমান অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে অতি কম দিনীয়া (১০০ দিন) শালিধানৰ জাত যেনে - লুইত আৰু কপিলী উদ্ভাৱন কৰিছে। এই ধানৰ বাবে আগষ্ট মাহৰ শেহত কঠীয়া পাৰি ছেপ্তেম্বৰ মাহৰ ২০ তাৰিখলৈকে ৰুব পাৰি। এটা কথা মনত ৰখা উচিত যে সৰ্বসাধাৰণতে দিয়া কঠীয়াতকৈ এই ধানৰ কঠীয়া কম দূৰত্বত অৰ্থাৎ ১৫ ছেঃ মিঃ x ১০ ছেঃ মিঃ দূৰত্বত দিব লাগে। তেতিয়া অধিক উৎপাদন পাব পাৰি। সাৰ আৰু অন্যান্য ব্যৱস্থা অন্য শালিধানৰ দৰেই গ্ৰহণ কৰিব লাগে।

শীতকালীন গোমধান

সিঁচাৰ সময় আৰু মাটি নিৰ্বাচন : শীতকালীন গোমধানৰ বীজ আহিন মাহত সিঁচা হয়। গ্ৰীষ্মকালত কৰা খেতিতকৈ এই সময়ত কৰা খেতিৰ পৰা উৎপাদন বেছিকৈ পোৱা যায়। ইয়াৰ বাবে পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া মাটি উপযোগী। **অনুমোদিত জাত :** অসমৰ জলবায়ুৰ বাবে অনুমোদিত শীতকালীন জাত কেইটা হ'ল (ক) বৰ্ণসংকৰ - গঙ্গা - ১০১, গঙ্গা - ৫ আৰু ডেকান হাইব্ৰীড ১০৩। বৰ্ণসংকৰ জাতৰ বাবে প্ৰত্যেক বছৰে নতুন বীজ সংগ্ৰহ কৰা উচিত। (খ) সংযোজিত - কিষণ, বিজয়, প্ৰতাপ, ডিৱাৰা আৰু হাৰ্ণিয়াচ। ইয়াৰ ভিতৰত ডিৱাৰা আৰু হাৰ্ণিয়াচ জাত দুটা হ্ৰস্বম্যাদী হেতুকে বানপীড়িত অঞ্চলত পলমকৈ সিঁচিবৰ বাবে উপযোগী।

মাটি তৈয়াৰী : সোনকালে বীজ গজিবৰ বাবে মাটিত যাতে আৱশ্যকীয় পৰিমাণৰ আৰ্দ্ৰতা থাকে তাৰ বাবে তলিখন দৃঢ়কৈ প্ৰস্তুত কৰিব।

বীজৰ পৰিমাণ আৰু শোধন : এবিধা মাটিৰ বাবে ৩ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন। বীজখিনি সিঁচাৰ আগতে প্ৰতি কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ লগত ৩ গ্ৰাম কেপটান বা ২ গ্ৰাম কাৰবানডেজিম নাইবা কাৰবাক্সিন ঔষধ মিহলি কৰি শোধন কৰি ল'ব।

সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা : মাটি প্ৰস্তুত কৰোঁতেই বিঘাই প্ৰতি ৬ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। বীজ সিঁচিবৰ বাবে ৬০ চেঃ মিঃ ব্যৱধানত একোটা লোৰ কৰি তাত ১৮-২৪ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ৩৩ কিঃ গ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট আৰু ৮ কিঃ গ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাছ প্ৰতি বিঘা তলীত ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলি কৰি ল'ব। এতিয়া লোৰ বিলাকত ২৫ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে

একোটাকৈ বীজ সিঁচি মাটিৰে ঢাকি দিব। বীজ অৱৰণ হোৱাৰ পৰা এসপ্তাহমানলৈ চবাইৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা শস্যডবা ৰক্ষা কৰিব। **বহৰ মাহ** **শস্যৰক্ষা :** বহৰমাহ এতিয়া ফুলিবৰ সময় হৈছে। পাতমেৰোৱা, ছেঁইখোৱা, ছেঁইবিদ্ধোৱা, ফুটিপোক আদি অনিষ্টকাৰী পোকবিলাক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে মালাথিয়ন ৫০ ই.চি. বা ফেনিট্ৰথিয়ন ৫০ ই.চি. ১৫০-২০০ মিঃ লিঃ ঔষধ ৮০-৯০ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰতিবিঘা তলীত স্প্ৰে কৰিব। ফুল ফুলিবলৈ আৰম্ভ কৰাৰ পৰা ১৫ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে তিনিবাৰ স্প্ৰে কৰি এই কেইবিধ পোকৰ পৰা শস্যডবা ৰক্ষা কৰিব পাৰি।

মটৰমাহ

সিঁচাৰ সময় আৰু মাটি নিৰ্বাচন : কাতি মাহেই মটৰমাহ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়। পানী জমা নোহোৱা বালিচহীয়া মাটি মটৰমাহৰ বাবে উপযোগী।

জাত নিৰ্বাচন : অসমৰ জলবায়ুৰ বাবে মটৰমাহৰ অনুমোদিত জাত কেইটা হ'ল - টি-১৬৩, এইচ ইউ পি-২, কে এফ পি ডি-১ আৰু বনাভিল। মধ্য অসমৰ বাবে 'ৰান্না' জাতটোও উপযোগী। এবিধা মাটিৰ বাবে ৮-৯ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ আৱশ্যক।

মাটি প্ৰস্তুতি : বীজ সিঁচাৰ ২০ দিনমানৰ আগতে বিঘাই প্ৰতি ৩ কুইণ্টল হিচাপে চূণ ছটিয়াই লব। মাটি প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়তে প্ৰতি বিঘা তলীত ৬ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰি মাটিৰ লগত মিহলি কৰি দিব।

বীজ সিঁচা : বীজ সিঁচাৰ আগতে তলীডৰাত ৩০ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে লোৰ কৰি তাত বিঘাই প্ৰতি ৬ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৪০ কিঃ গ্ৰাঃ একক চুপাৰ ফচফেট একেলগে ছটিয়াই লব। যদি বীজবিলাকত ৰাইজ'বিয়াম জীৱাণুসাৰ মিহলি কৰি লয় তেন্তে ইউৰীয়া আধা অংশ অৰ্থাৎ ৩ কিঃ গ্ৰাঃ প্ৰয়োগ কৰিব। সাৰখিনি মাটিৰ লগত মিহলি কৰি লোৰবিলাকত ১০ চেঃ মিঃ দূৰে দূৰে বীজ সিঁচি মাটিৰে পাতলকৈ ঢাকি দিব।

মচুৰমাহ

মাটি আৰু জাত নিৰ্বাচন : মচুৰ মাহৰ খেতিৰ বাবে পলসুৱা বা বালিয়া পলসুৱা মাটি বাচি লব। অসমৰ বাবে মচুৰমাহৰ অনুমোদিত জাত কেইটা হ'ল - বি-৭৭, এল ৯-১২, পি এল -৪০৬, পি এল ৮১-৪। এইবিলাক সঁচৰ বীজ অসম বীজ নিগম নাইবা স্বীকৃতিপ্ৰাপ্ত এজেণ্টৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰিব।

বীজৰ পৰিমাণ আৰু সিঁচাৰ সময় : এবিধা মাটিৰ বাবে ৪ কিঃ গ্ৰাঃ বীজেই যথেষ্ট। অসমত গোটেই কাতি মাহটো মচুৰ মাহ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময়।

মাটি তৈয়াৰী : মচুৰমাহ খেতি কৰিবলৈ

লোৱা মাটিডবা ৩/৪ বাৰ হালবাই মৈয়াই মিহি কৰি তৈয়াৰ কৰিব। শেষৰ বাৰ মাটি চহাওতে বিঘাই প্ৰতি ৫ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব।

সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা : বীজ সিঁচাৰ আগতে তলী ডৰাত ২৫ চেঃ মিঃ আঁতৰে আঁতৰে লোৰ কৰি তাত বিঘাই প্ৰতি ৪.৫ কিঃ গ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৩০ কিঃ গ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট একেলগে ছটিয়াই লব। যদি বীজবিলাকত ৰাইজ'বিয়াম জীৱাণুসাৰ মিহলি কৰি লয়, তেন্তে ইউৰীয়া মাত্ৰ ৩ কিঃ গ্ৰাঃ দিলেই হয়। সাৰখিনি মাটিৰ লগত মিহলি কৰি তাৰ ওপৰত বীজখিনি সমানে সিঁচি দিব লাগে যাতে মাটিৰ ৩ চেঃ মিঃ অধিক তললৈ নাযায়। বীজ সিঁচা হ'লে লোৰ বিলাকত দীঘে দীঘে মৈয়াই মাটিৰে ঢাকি দিব।

ৰাজমাহ

আগতীয়া শালিধান চপোৱাৰ একেডবা পথাৰতে কাতিমাহত পিছত ৰাজমাহৰ বীজ সিঁচি মাঘ-ফাগুন মাহত শস্য চপাই পুনৰ আগতীয়া আছ নাইবা গ্ৰীষ্মকালীন মণ্ডমাহৰ খেতি কৰিব পাৰি। **জাত নিৰ্বাচন :** উদয় (পি ডি আৰ-১৪), এইচ. ইউ. আৰ. -৩০১ আৰু ৩০২ সঁচ অসমৰ বাবে উপযোগী। ইয়াৰ গছবিলাক ঠিয়, ডাল-পাত থকা আৰু প্ৰায় ৩৫-৫০ চেঃ মিঃ ওখ হয়। বীজ সিঁচাৰ পৰা ১০০-১২০ দিনৰ ভিতৰত শস্য চপাব পাৰি। চিৰবিলাক ১০-১২ চেঃ মিঃ দীঘল হয় আৰু প্ৰতিটো চিৰাত ৩-৫ টাকৈ গুটি থাকে। একোজোপা গছত ১৫-২০ টালৈকে চিৰা লাগে আৰু উৎপাদন বিঘাই প্ৰতি প্ৰায় ২-৩ কুইণ্টলকৈ পোৱা যায়।

মাটি নিৰ্বাচন আৰু পথাৰ তৈয়াৰী : ৰাজমাহৰ খেতিৰ বাবে বালিচহীয়া মাটি উপযোগী। মাটিডবা কোইবাবাৰো হালবাই মৈয়াই ভালদৰে চাহ কৰি লব। বেছিকৈ জেকা মাটিত ৰাজমাহ সিঁচা অনুচিত।

সিঁচাৰ সময় আৰু বীজৰ পৰিমাণ : কাতি মাহৰ আৰম্ভনিৰ পৰা আঘোণৰ মাজভাগলৈকে ৰাজমাহ সিঁচিব পাৰি। এবিধা মাটিৰ বাবে ৭ কিঃ গ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন।

বীজ শোধন : বীজখিনি সিঁচাৰ আগতে প্ৰতি কিলোগ্ৰাম বীজৰ লগত ৩ গ্ৰাম কেপটান নাইবা ২.৫ গ্ৰাম মেনকজের ঔষধ মিহলাই শোধন কৰি লব। নহ'লে গজি উঠাৰ পিছত পুলিবিলাক বেমাৰে আক্ৰান্ত কৰি মাৰিব আৰু একক মাটি কালিত গছৰ সংখ্যা কমি যোৱাৰ ফলত আশানুৰূপ উৎপাদন নাপাব।

সাৰ প্ৰয়োগ আৰু বীজ সিঁচা : মাটি তৈয়াৰ কৰোঁতেই বিঘাই প্ৰতি ১০ কুইণ্টলকৈ গোবৰ বা পচন সাৰ ছটিয়াই

(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

পথাৰ শস্য

মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। বীজ সিঁচিবৰ বাবে ৩০ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত একোটা লোৰ কৰি তাত বিঘাই প্ৰতি ৪.৫ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৩৩ কিঃগ্ৰাঃ চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪.৫ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাছ ছটিয়াই মাটিৰ লগত মিহলাই দিব। এতিয়া লোৰবিলাকত ২০ ছেঃমিঃ দূৰে দূৰে একোটাকৈ বীজ সিঁচি মাটিৰে পাতলকৈ ঢাকি দিব। বাকী ৪.৫ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া গুটি গজাৰ এমাহৰ পিছত ছটিয়াব।

ড° বৰ্জিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

যোৱা মাহত যদি ফল-মূলৰ গছবোৰৰ প্ৰতিপালন কৰা নহ'ল তেনেহ'লে তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব।

কল : গছৰ গুৰিৰ পৰা অতিৰিক্ত পানী ওলাই যাব পৰাকৈ মাজে মাজে সৰু সৰু নলাৰ ব্যৱস্থা কৰক। গছত থকা পচা পটুৱাবোৰ কাটি দিয়ক। বহাগ মাহত ৰোপন কৰা কলৰ পুলিবিলাকত অনুমোদিত পৰিমাণৰ দ্বিতীয় ভাগ ইউৰীয়া (১২০ গ্ৰাম) আৰু মিউৰিয়েট অৱ পটাছ (২২৫ গ্ৰাম) গোবৰৰ লগত মিহলাই মাটিত প্ৰয়োগ কৰক। কিন্তু জেঠ-আহাৰ মাহত ৰোপন কৰা কলৰ পুলিবিলাকত অনুমোদিত সাৰৰ প্ৰথম ভাগ ইউৰীয়া (১২০ গ্ৰাম), একক চুপাৰ ফচফেট (২০০ গ্ৰাম) আৰু মিউৰিয়েট অৱ পটাছ সাৰ (২২৫ গ্ৰাম) গোবৰৰ লগত মিহলাই মাটিত প্ৰয়োগ কৰক। পুৰণি কলগছত যদি কলডিল ওলাইছে তেন্তে মাতৃ গছৰ গুৰিত মাত্ৰ এটা পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। গছত কলডিল ওলোৱাৰ সময়ত ০.২ শতাংশ শক্তিৰ একালক্স নামৰ ঔষধৰ মিশ্ৰণ নতুনকৈ ওলোৱা কলৰ খোকাটোত আৰু ওচৰত থকা কলৰ পুলিৰ কোমল পাতৰ ঠোঁটত ঢালি দিয়ক।

নাৰিকল : নাৰিকলৰ বাৰীত নতুনকৈ ৰোৱা পুলিবিলাকৰ গুৰিত পানী জমা হ'ব নোৱাৰাকৈ গুৰিত মাটি জাপি ধেনু ভিৰীয়াকৈ ৰাখক। যদি গড় পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে সমান পৰিমাণৰ বালি আৰু বি এইচ চি পাউদাৰ মিহলাই পাতৰ গুৰিত ছটিয়াই দিয়ক। ষ্টেম ব্লিডিং বেমাৰত পচা অংশ চাফা কৰি তাৰ ওপৰত গৰম আলকতৰাৰ লেপন দিয়ক। যদি গ্ৰেন'ডাৰমা বেমাৰ হৈছে তেন্তে আক্ৰান্ত গছজোপা নলা খান্দি পৃথক কৰি গছৰ শিপা অংশ তিতি যোৱাকৈ কেপটান দৰবৰ মিশ্ৰণ (২ গ্ৰাম দৰব ১ লিটাৰ পানী হিচাবে মিহলাই) ঢালক। গছৰ গুৰিত যাতে পানী জমা হ'ব নোৱাৰে তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য

ৰাখি দুজোপা গছৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ বহল আৰু ৩০ ছেঃমিঃ দ'কৈ নলাৰ ব্যৱস্থা কৰক।

মাটি কঠাল : মাটি কঠালৰ শেহতীয়া সঁচ 'কিউ' জাতৰ পুৰঠ পকা ফলবোৰ চপাই আনক। ফল চপোৱাৰ পিচত দলিয়াই পেলোৱা মুকুত অংশ গোটাই আনি ওখ জেকা মাটিত থোপা থোপাকৈ পুতি ৰাখক। ফল চপোৱাৰ পিচত মূল গছত মাত্ৰ এটা পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ আঁতৰাই দিয়ক। যদি সম্ভৱ হয় তেন্তে পোখা পুলিৰ গুৰিত অলপ মাটি চপাই দিয়ক। মাটি কঠালৰ বাৰীডৰাত পাত গেলা বেমাৰ হৈছে নেকি লক্ষ্য কৰক। যদি হৈছে তেন্তে দশমিক দুই শতাংশ শক্তিৰ ইমোডিফিল এম ৪৫ মিশ্ৰণ ছটিয়াই দিয়ক। পুৰণি বাৰীৰ পৰা আঁতৰাই দিয়া পোখা পুলিবিলাকেৰে যদি নতুনকৈ মাটি কঠালৰ বাৰী পাতৰ বিচৰিছে তেন্তে পুলিবোৰ দুশৰীয়া পদ্ধতিত ৰোপন কৰক। অৰ্থাৎ দুটা শাৰীৰ মাজত ব্যৱধান ৩০ ছেঃমিঃ প্ৰতিটো শাৰীত দুটা পুলিৰ মাজত ৩০ ছেঃমিঃ ব্যৱধান ৰাখি পুলি ৰোপন কৰক। কিন্তু প্ৰত্যেক দুটা দুটা শাৰীৰ মাজত ব্যৱধান ৯০ ছেঃমিঃ ৰাখক।

নেমুৰেপুৰ : নেমুৰ গছত পুৰঠ ফ্ৰোৱা নিপোটিল ফলবোৰ চপাই আনক। ফল চপাৰ সময়ত পোকবা বেমাৰে নষ্ট কৰা সৰু সৰু ডালবোৰ আঁতৰাই পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখক। যদি নেমুৰ পুলি শাওণ মাহত লগাৰ নোৱাৰিলে তেন্তে সোনকালে ৰোপন কৰক। যদি গছত ডাল ঘুণে খোৱা পোক বা কুমলীয়া ডাল কুটি খোৱা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে পোকে নষ্ট কৰা অংশ চাফা কৰি এডোখৰ কপাহত দশমিক ৫ শতাংশৰ ডাইমেট্ৰন দৰব মিহলাই ফুটাবিলাক বন্ধ কৰি দিয়ক। যদি গছত পাতখোৱা পোক মিলিবাগ বা কুমলীয়া পাত বা ডালৰ বস শুহি খোৱা পোকে আক্ৰমণ কৰিছে তেন্তে দশমিক ২ বা ৩ শতাংশ ডাইমেট্ৰন দৰবৰ মিশ্ৰণ তৈয়াৰ কৰি গছত ছটিয়াই দিয়ক। নেমুগছত দিবলগীয়া অনুমোদিত সাৰৰ দ্বিতীয় ভাগ প্ৰয়োগ কৰক।

জালুক : নতুনকৈ ৰোৱা পুলিবোৰৰ গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক। লাগনি গছত তললৈ নামি অহা বা ওলমি থকা লতিবোৰ ওপৰলৈ উঠাই দিয়ক। আৱশ্যক হ'লে আশ্ৰয়কাৰী তামোল বা নাৰিকল গছত বান্ধি দিয়ক। জালুকৰ চিৰাবোৰত থকা সৰু সৰু জালুকবোৰ পলুবিটল পোকে খাই যাতে নষ্ট কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে ১ শতাংশ শক্তিৰ ৰগৰ দৰবৰ মিশ্ৰণ ছটিয়াওক। গছৰ গুৰিত মৰহি যোৱা বেমাৰে যাতে আক্ৰমণ কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে লক্ষ্য ৰাখক। আৱশ্যক হলে প্ৰতিকাৰৰ বাবে ১ শতাংশ শক্তিৰ বৰডো মিশ্ৰণ গছৰ গুৰি অংশত প্ৰয়োগ কৰক।

ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস
(অৱসৰী অধ্যাপক, অঃকৃঃবিঃ)

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

ধানখেতিত শুঁৰপোক নিয়ন্ত্ৰণ ..

কৃষকসকলে তলত দিয়া কথাবিলাকত গুৰুত্ব দিয়া উচিত :

১) ফাওণ-চ'ত মাহত দ'কৈ হাল বাই দিব লাগে, যাতে লুকাই থকা লেটাবোৰ ওলাই পৰে আৰু প্ৰখৰ ৰ'দ তথা চৰাই-চিৰিকটিৰ চিকাৰ হয়।

২) সমতুল হাৰত সাৰ প্ৰয়োগ কৰা উচিত। নাইট্ৰ'জেনযুক্ত সাৰৰ (ইউৰীয়া, ডিএপি) অধিক প্ৰয়োগে এইবিধ পোকৰ সংখ্যা বৃদ্ধিত সহায় কৰে।

৩) কঠীয়াতলি আৰু ধাননিৰ ভিতৰত থকা আলিবোৰত তথা চৌপাশে থকা বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ কৰক। ওচৰত থকা দলনি ধংস কৰক।

৪) ঘনাই এনে পোকৰ উপদ্ৰৱ হোৱা ঠাইত শস্যাবৰ্জন কৰিব লাগে। খেতি-মাটিৰ উপযোগিতা অনুসৰি ধানখেতিৰ পিছতে একেডৰা মাটিত সৰিয়হ, মটৰ আদিৰ খেতি কৰক। ঠিক সেইদৰে ঘনাই আক্ৰান্ত হোৱা অঞ্চলত কৃষকসকলে অধিক পোখা দিব পৰা ধানৰ জাত ৰোপণ কৰক।

৫) ফাওণ-চ'ত মাহত দ'কৈ হাল বাই দিব লাগে, যাতে লুকাই থকা লেটাবোৰ ওলাই পৰে। ফলত প্ৰখৰ ৰ'দ তথা চৰাই-চিৰিকটিৰ চিকাৰ হয়।

৬) কঠীয়াতলি আৰু মূল পথাৰডৰাত পানী নাথাকিলে ধানৰ গুৰিৰ ৪-৬ ইঞ্চিমান পানীৰে ওপচাই দিলে গুৰিত থকা পলুবোৰ ওলাই আহে আৰু চৰাইৰ চিকাৰ হয়। এনে অৱস্থাত খেতিডৰাত হাঁহ মেলি দিলে বাৰুকৈয়ে সুফল পোৱা যায়।

৭) ধানখেতিত অনিষ্টকাৰী পোক-পৰুৱা নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ চৰাই পৰিবলৈ বাঁহৰ জেং পুতি দিয়াটো নিতান্তই প্ৰয়োজন। জেঙৰ সলনি বাঁহ কামিৰে বন্ধা ইংৰাজী "T" আখৰটোৰ দৰে হ'লে চৰাইবোৰে বহিবলৈ বেছি সুবিধা পায়।

৮) জাকৰুৱা পলুবোৰে সাঁতুৰিব নাজানে, সেয়ে আক্ৰান্ত ডোবাটোত পানী থকা অৱস্থাত প্ৰতি হেক্টৰত দুই লিটাৰ (প্ৰতি বিঘাত ২৫০-৩০০ মিঃলিঃ) কেৰাচিন পথাৰত ছটিয়াই দিলে সুফল পোৱা যায়। পানীৰ সংস্পৰ্শত পলুবোৰে ধান গছত বগাবলৈ লয়, এনে অৱস্থাত কেৰাচিন তেলত এডাল দীঘল ৰছী ডুবাই লৈ ৰছীডালৰ দুই মুৰে দুজনে ধৰি ধানগছৰ আগবোৰত লাগি যোৱাকৈ চোঁচৰাই নিলে পলুবোৰে ধানগছৰ পৰা কেৰাচিন মিহলি পানীত পৰি মৰি যায়।

৯) আক্ৰান্ত ডোবাটোৰ চাৰিওফালে সৰু নৰ্দমা খান্দি কেৰাচিনযুক্ত পানীৰে ভৰাই দিলে পলুবোৰৰ আহ-যাহত বাধা হয় আৰু নতুন এডৰালৈ বিয়পি যোৱাত বাধাগ্ৰস্ত হয়। এই নৰ্দমাত ফুটাই, তুঁহগুড়ি আদি

ছটিয়ালেও সুফল পোৱা যায়।

১০) বিভিন্ন ৰাসায়নিক কীটনাশক দ্ৰব্য যেনে - ডাইক্ল'ৰ'ড'ই ৭৬ ইচি অথবা ট্ৰাইঅ'জফ'চ ১ মিলিলিটাৰ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই স্প্ৰে কৰিলে পোকৰ আক্ৰমণ কমে।

১১) অসমত দেখা পোৱা জাকৰুৱা পলুৰ এচামে পিছলৈ ধানৰ সীহ (থোক) কাটি পেলাব পাৰে। সিহঁতৰ পলু অৱস্থা হোৱাৰ আগতেই পখিলাবোৰক নিঃশেষ কৰিব পাৰিলে সুফল পোৱা যায়। জেঁৰ লগাই বা পোহৰ ফান্দৰ ব্যৱস্থা কৰি এই পখিলাবোৰক আকৰ্ষণ কৰি মাৰি পেলাব পাৰি। পখিলা অৱস্থাত নিয়ন্ত্ৰণ কৰিলে বেছি ফলপ্ৰসু হয়।

১২) ধান কাটিব পৰা সময়ত জাকৰুৱা পলুৰ আক্ৰমণ হ'লে কীটনাশক দৰৱ প্ৰয়োগৰ সলনি যিমান পাৰি সিমান সোনকালে ধান কাটিব লাগে।

১৩) জাকৰুৱা পলুৰ সঠিক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে সামূহিক পদক্ষেপ ল'লেহে সুফল পোৱা যায়।

পৰিবৰ্তিত জলবায়ুৰ

প্ৰেক্ষাপটত অনাগত দিনবোৰত জাকৰুৱা পলুৰ সঘন প্ৰাদুৰ্ভাৱ ঘটিব। কৃষক বাইজ এই ক্ষেত্ৰত সজাগ হোৱা উচিত।

ড° অৰূপ কুমাৰ শৰ্মা

(২ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

শীতকালীন শাক-পাচলিৰ..

বোৱাৰ ৬-৭ সপ্তাহৰ পিছত চপাব পৰা হয়। আৰ্লি ডেনিছ জয়েন্ট, স্পাৰ্চি আৰ্লি, কোষ্টেল আৰু আটলাণ্টিক আদি আগতীয়া সঁচ।

(খ) **মধ্যমীয়া সঁচ :** এইবিধ সঁচ বোৱাৰ ১৪ সপ্তাহৰ পিছত চপাব পৰা হয়। যেনে - গ্ৰীণ স্পাৰ্চি মিডিয়াম।

(গ) **শেহতীয়া সঁচ :** এইবিধ সঁচ দুবছৰীয়া আৰু শীতকাল আৰম্ভ হোৱাৰ আগে আগে চপাব পাৰি। যেনে - গ্ৰীণ মাউণ্টেইন, বালথান ২৯ ইত্যাদি।

বীজৰ পৰিমাণ : বীজতলিত বীজ সিঁচি ৰুবৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা বীজৰ পৰিমাণ প্ৰতি বিঘাত ৭০-৯০ গ্ৰাম আৰু পোনে পোনে মূল পথাৰত ৰুবৰ বাবে ২৬০-৩৩০ গ্ৰাম গুটিৰ প্ৰয়োজন।

বীজ সিঁচাৰ সময় : আগতীয়া সঁচৰ বাবে জুলাই মাহৰ মাজভাগৰ পৰা আগষ্টৰ প্ৰথম সপ্তাহলৈ। মধ্যমীয়া সঁচৰ বাবে চেপ্তেম্বৰৰ প্ৰথম সপ্তাহৰ পৰা অক্টোবৰলৈ আৰু শেহতীয়া জাতৰ বাবে নবেম্বৰৰ প্ৰথম সপ্তাহলৈ।

বোৱা পদ্ধতি আৰু ব্যৱধান : পুলি বাৰীত পুলি গজোৱা পদ্ধতিত এমহীয়া বয়সৰ পুলিবিলাক মূল পথাৰত শাৰী শাৰীকৈ ৰুব লাগে। এই ক্ষেত্ৰত দুটা শাৰীৰ মাজত

ব্যৱধান ৭৫ ছেঃমিঃ আৰু দুটা পুলিৰ মাজৰ ব্যৱধান ৪৫ ছেঃমিঃ ৰাখিব লাগে। পোনে পোনে গুটি সিঁচা পদ্ধতিত মাজে মাজে পুলিবোৰ আঁতৰাই পাতল কৰি দিব লাগে।

সাৰ প্ৰয়োগ : এবিধা মাটিৰ খেতিৰ বাবে প্ৰয়োজন হোৱা সাৰৰ পৰিমাণ হ'ল পচন সাৰ এক টন, ইউৰীয়া ২৫-৫০ কিঃগ্ৰাঃ, একক চুপাৰ ফচফেট ৫০-৭০ কিঃগ্ৰাঃ আৰু মিউৰিয়েট অৱ পটাছ ৮-১২ কিঃগ্ৰাঃ। আন কবি জাতীয়া পাচলিত প্ৰয়োগ কৰাৰ দৰে ইয়াতো বিঘাই প্ৰতি এক কিঃগ্ৰাঃ বৰাক্স দিব লাগে। সম্পূৰ্ণ ভাগ গোবৰ, একক চুপাৰ ফচফেট, মিউৰিয়েট অৱ পটাছ আৰু আধাভাগ ইউৰীয়া মাটি প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত দিব লাগে আৰু বাকী ৰৈ যোৱা আধাভাগ ইউৰীয়া পুলি বোৱাৰ এমাহৰ পিছত পুলিৰ গুৰিত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

প্ৰতিপালন : পুলি বোৱাৰ পৰা ভালদৰে স্থিত হোৱালৈকে পাতলীয়াকৈ পানীৰ যোগান ধৰিব লাগে। এমাহত এবাৰকৈ বন-বাতবোৰ নিৰাই ভালদৰে গছৰ গুৰিবিলাক মোকলাই দিব লাগে।

শ্ৰীমতী ইৰা শৰ্মা

ম'বাইল : ৯৪৩৫৭-৪২১৯২

(৩ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমৰ পৰা)

বিশ্ব স্তনপান সপ্তাহ, ২০২১

সমান্তৰালকৈ অন্য কোমল খাদ্য শিশুটিৰ খাদ্য তালিকাত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিব লাগে।

মাতৃগৰাকী যাতে সুস্থ, সবল আৰু স্বস্থৱান হৈ থাকে এইদিশত পৰিয়ালৰ সকলোৱে গুৰুত্ব দিব লাগে। শিশুটিক উপযুক্ত পৰিবেশত স্তনপান কৰোৱাৰ ক্ষেত্ৰত পৰিয়ালৰ আন সদস্যসকলৰো বহুখিনি কৰণীয় আছে। মাতৃগৰাকীয়ে যাতে সময়মতে সুখমআহাৰ গ্ৰহণ কৰে, দুচিন্তা বা অন্য যিকোনো ৰোগৰ পৰা মুক্ত হৈ থাকে সেই বিষয়ে চকু ৰাখিব লাগে। কৰ্মক্ষেত্ৰৰ লগতে অন্য যিকোনো ৰাজস্বৰ স্থানত মাতৃ এগৰাকীয়ে নিৰ্ভয়ে স্তনপান কৰোৱাৰ পাৰে, এই ক্ষেত্ৰত সমাজ আৰু চৰকাৰে যাৱতীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগে। কিয়নো শিশুটিৰ সৰ্বাংগীণ বিকাশত মাতৃদুগ্ধৰ অৱদান অপৰিসীম আৰু স্বাস্থ্যৱান শিশু এটিয়েহে ভৱিষ্যতে সমাজ তথা দেশৰ উন্নতিৰ আধাৰ হ'ব পাৰে।

শ্ৰীমতী পাপৰি বৰা

(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

বৰপেটা কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ.

পৰিষদৰ প্ৰতিষ্ঠা দিবস উদযাপনৰ লগত সংগতি ৰাখি বৃক্ষ ৰোপণ কৰা হয়। কেন্দ্ৰটোৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা মুৰব্বী অৰূপ কুমাৰ ডেকা, বিষয়বস্তু বিশেষজ্ঞ ড° স্বপ্না চৌধুৰী আৰু ড° কুলদীপ তালুকদাৰে বিভিন্ন ফল-মূল গছৰ পুলি ৰোপণ কৰে। এই কাৰ্যসূচীত জনীয়া সৰৱ সভাপতি ৰবেন দাস, সম্পাদক দীপজ্যোতি ওজা প্ৰমুখ্যে বিশিষ্ট ব্যক্তিসকল উপস্থিত থাকে।

বছৰেকীয়া বৰঙণি : ১০.০০ টকা।

প্ৰতিখনৰ মূল্য : ১.০০ টকা।

প্ৰকাশৰ স্থান : অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩। সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকৰ দ্বাৰা

প্ৰকাশিত আৰু প্ৰচাৰিত। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় অফছেট ছপাশাল, যোৰহাট - ১৩ ত মুদ্ৰিত।

মুখ্য সম্পাদক : ড° বৰ্জিৎ কুমাৰ সাউদ